

Pārbaudes darbs 7. klasei

Augu sistemātika un noteikšana (segsēkli)

A daļa

1. Atzīmē vienu pareizo atbildi uz katru jautājumu! (10 punkti)

1.1. Kā sauc sistemātikas pamatvienības?

- A. Klases B. Taksoni C. Grupas D. Šķirnes

1.2. Kura ir sistemātikas vismazākā vienība?

- A. Rinda B. Tips C. Suga D. Valsts

1.3. Ar cik vārdiem biologi nosauc katru sugu?

- A. 1 B. 2 C. 3 D. Daudz

1.4. Ko nozīmē katrs vārds auga "Tīruma pērkone" nosaukumā?

- A. Suga un ģints B. Ģints un suga C. Rinda un dzimta D. Šķirne un suga

1.5. Kuri ir divdīgļlapju klases augi?

- A. Kvieši, buurkāni, kāposti B. Mieži, zirņi, latvāņi C. Pupiņas, tomāti, kartupeļi
D. Rudzi, zirņi, kāposti

1.6. Kuras ir viendīgļlapju klases pazīmes?

- A. Bārkšsakņu sistēma, sēklas ar vienu dīgļlapu, paralēls lapu dzīslrojums
B. Bārkšsakņu sistēma, sēklas ar divām dīgļlapām, tīklveida lapu dzīslrojums
C. Mietsakņu sistēma, sēklas ar divām dīgļlapām, tīklveida lapu dzīslrojums
D. Mietsakņu sistēma, sēklas ar vienu dīgļlapu, zieda daļu skaits ir 3 vai skaitlis, kas dalās ar 3.

1.7. Kurš no augiem nepieder pie divdīgļlapju klases?

- A. Parastā kreimene B. Meža zemene C. Parastā vīgrieze D. Sarkanais ābolinš

1.8. Kuras augu dzimtas pieder pie divdīgļlapju klases?

- A. Liliju, kurvjziežu, čemurziežu B. Graudzāļu, tauriņziežu, krustziežu
C. Kurvjziežu, rožu, krustziežu D. Sīpolu, kartupeļu, nakteņu

1.9. Kuras dzimtas augiem ir šāda ziedu formula? $Co_{(5)}Ca_{(5)}A_2G_2$

- A. Tauriņziežu B. Čemurziežu C. Nakteņu D. Rožu

1.10. Kuras dzimtas augiem ziedkopā ir dažādas formas ziedi?

- A. Krustziežu B. Čemurziežu C. Rožu D. Kurvjziežu

2. Norādi, pie kuras dzimtas pieder katrs no augiem, ierakstot blakus dzimtu nosaukumiem atbilstošos ciparus! (6 punkti)

- Krustziežu dzimta
Tauriņziežu dzimta
Nakteņu dzimta
Rožu dzimta
Čemurziežu dzimta

3. Atzīmē ar "+" visus pareizos apgalvojumus! (10 punkti)

1. Tulpju pavairošanai parasti izmanto sīpolus – vasas pārveidnes.
2. Liliju dzimtas augu lapām parasti ir starains dzīslējums.
3. Kreimenēm visas auga daļas ir indīgas, tomēr tās izmanto ārstniecībā.
4. Graudzāļu dzimtas augiem parasti ir mietsakne.
5. Rožu dzimtas augi biežāk ir koki un krūmi nekā lakstaugi.
6. Kartupeļi ir biežāk audzētais nakteņu dzimtas augs.
7. Krustziežus var pazīt pēc 6 brīvām vainaglapām.
8. Martagonlilija savvaļā ir rets un ar likumu aizsargājams augs.
9. Uz tauriņziežu saknēm ir sīki bumbulīši – gumiņi, kuros mīt gumiņbaktērijas.
10. Kartupeļu augļi ir ogas.

4. Ieraksti daudzpunktes vietās aiz katra apgalvojuma atbilstošo burtu, ar kuru ir apzīmēta pareizā atbilde! (8 punkti)

1. Divu organismu kopdzīve, no kuras abiem ir kāds labums .....
2. Satur daudz C vitamīna .....
3. Augs var radīt ādas apdegumus .....
4. Aizsargājams, Sarkanajā grāmatā ierakstīts augs .....
5. Augs, kas noder pret zarnu parazitājiem (cērmēm) .....
6. Viela, ko izmanto cietes pierādīšanai kartupeļu bumbuļos .....
7. Ļoti indīgs čemurziežu dzimtas augs, kuram ir sakneņi ar dobumiem .....
8. Augs, kuru izmanto eļļas ieguvei .....

Atbildes:

A – biškrēslis   B – saulgrieze   C – rasaskrēslis   D – latvānis
E – pelašķis   F – velnābols   G – simbioze   H – jods   I – meža bumbiere
J – velnarutks   K – rožu kopaugļi

5. Uzraksti dotajiem terminiem pretējas nozīmes vārdus! (8 punkti)

Viendīgļlapji – .....

Viengadīgs augs – .....

Mietsakne – .....

Vientuļš zieds – .....

Saulmīlis – .....

Sauszemes augs – .....

Pašapputes augs – .....

Vienmājas augs – .....

6. Izpēti zieda attēlu! Pieraksti, kā sauc tajā redzamās zieda daļas! Cik šo daļu ir? (4 punkti)

Zieda daļas

Zieda daļu skaits

.....

.....

.....

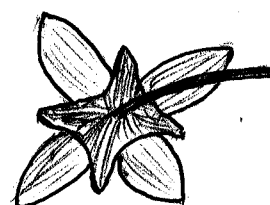
.....

.....

.....

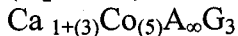
.....

.....

7. Raksturo vārdiski šī fantāzijas zieda uzbūvi, izmantojot doto formulu!

(4 punkti)

.....

.....

.....

.....

8. Uzraksti, pie kādas ģints pieder katrs minētais augs! (10 punkti)

Baltais āboliņš .....

Sarkanais āboliņš .....

Kalnu āboliņš .....

Meža zemene .....

Smaržīgā zemene .....

Savvaļas burkāns .....

Podagras gārša .....

Melnā naktene .....

Cik sugas ir nosauktas? .....

Cik ģintis ir nosauktas? .....

9. Sameklē dotajā zīmējumā bioloģiskas kļūdas! Uzraksti, kādas tās ir!

(2 punkti)

.....

.....

.....

10. Bioloģijas skolotāja palūdzta klases dežurantiem atlasīt 15 kurvziežu dzimtas augu herbārijus, tā, lai uz katra sola būtu viens kurvziežu dzimtas augs. Vai dežurantiem pietika herbārija lapu, ja kabinetā bija šādi herbarizēti augi?

Pasvīturo kurvziežu dzimtas augu nosaukumus! (15 punkti)

Ārstniecības kumelīte

Viengadīgais pipars

Ārstniecības pienene

Vērmele

Viengadīgā saulgrieze

Ganu plikstiņš

Parastā rudzupuķe

Parastās pupiņas

Parastais cigoriņš

Mazais māršils

Atbilde: .....

Dzeltenā ilzīte

Lielais dadzis

Sējas zirnīs

Tīruma usne

Tīruma cietpiene

Ārstniecības baldriāns

Smaržīga naktsvijole

Dievkociņš

Rudens vēlpiene

Parastais biškrēsliņš

11. Uzraksti 5 ārstniecības augu nosaukumus, kuru tējas tu ieteiktu lietot klepus un saaukstēšanās gadījumā? (5 punkti)

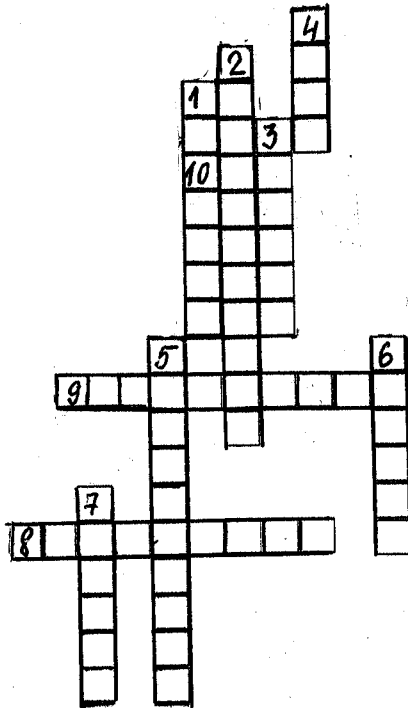
.....

.....

12. Aizpildi krustvārdu mīklu! (10 punkti)

Horizontāli. 8. Dzimta, pie kuras pieder labība. 9. Dzimta, piekuras pieder pētersīļi, dilles un ķīmenes. 10. Valsts, par kuru tu pašlaik bioloģijā mācies.

Vertikāli. 1. Dzimta, pie kuras pieder tomāti un kartupeļi. 2. Dzimta, pie kuras pieder āboliņi. 3. Veidojumi uz tauriņziežu saknēm. 5. Dzimta, kuras augiem ir stobrziedi un mēlziedi. 6. Dzimta, pie kuras pieder sīpoli un ķiploki. 7. Augstākais taksons sistemātikā.

13. Izvēlies 6 dekoratīvos augus, kas pieder pie 6 dažādām segsēkļu dzimtām! Uzzīmē puķudobes plānu un norādi, kur tu šos augus stādīsi. (8 punkti)